UCHWAŁA NR XI/59/15
RADY GMINY STERDYŃ
z dnia 29 grudnia 2015r.

w sprawie uchwalenia „Strategii rozwoju gminy Sterdyń na lata 2016 – 2025"

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515) Rada Gminy Sterdyń uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Strategię rozwoju gminy Sterdyń na lata 2016 – 2025"w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sterdyń

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Sterdyń

.....

Załącznik

do uchwały XI/59/15 Rady Gminy Sterdyń z dnia 29 grudnia 2015r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY STERDYŃ NA LATA 2016-2025

Sterdyń, grudzień 2015r.

WSTĘP

I. Wprowadzenie

1.1 Wstęp.....str.3

1.2 Zasady tworzenia strategii rozwoju i metodologia.....str.3

II. Charakterystyka Gminy Sterdyń.

2.1 Ogólna charakterystyka Gminy Sterdyń.....str.6

2.2 Środowisko naturalne, obszary chronione.....str.7

2.3 Walory historyczno – kulturowe.....str.11

III. Strefa społeczna.

3.1 Demografia.....str.13

3.2 Rynek pracy i bezrobocie.....str.16

3.3 Aktywność lokalna (społeczna).....str.17

3.4 Oświata, sport i kultura.....str.19

3.5 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....str.25

3.6 Bezpieczeństwo publiczne.....str.29

IV. Gospodarka.

4.1 Przedsiębiorczość.....str.32

4.2 Rolnictwo.....str.37

4.3 Turystyka.....str.42

V. Infrastruktura techniczna.

5.1 Sieć komunikacyjna.....str.48

5.2 Sieć teleinformatyczna.....str.48

5.3 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....str.48

5.4 Sieć gazowa.....str.49

5.5 Gospodarka odpadami.....str.49

5.6 Gospodarka mieszkaniowa.....str.51

5.7 Inwestycje.....str.52

VI. Budżet.....str.53

VII. Analiza SWOT.

6.1 Mocne i słabe strony.....str.57

6.2 Szanse i zagrożenia.....str.59

VIII. Wizja i misja do 2020.....str.60

IX. Główne cele strategiczne rozwoju gminy.....str.61

X. Ocena realizacji i zasad aktualizacji.....str.69

I. Wprowadzenie

1.1 Wstęp

Planowanie długotrwałego rozwoju gminy Sterdyń wymaga opracowania strategii. Strategię można określić jako proces wyznaczenia długofalowych celów i zamierzeń gminy, przyjęcia kierunków działania oraz alokację zasobów koniecznych dla zrealizowania tych celów. Strategia rozwoju stanowi bardzo ważny element, szczególnie w obecnej sytuacji Polski. Jako państwo członkowskie Unii Europejskiej jesteśmy włączeni do europejskiej polityki regionalnej, która jest mechanizmem napędowym Wspólnoty. Rozwój regionalny oznacza wzrost poziomu życia mieszkańców i potencjału gospodarczego w skali określonej jednostki terytorialnej. Rozwój regionalny to także sposób wiązania czynników tego rozwoju z obserwowanymi efektami w sferze społeczno-gospodarczej, ekologicznej i przestrzennej tego regionu. W takiej sytuacji myślenie strategiczne wydaje się być elementem koniecznym do prawidłowego rozwoju gminy. Z praktycznego punktu widzenia, aby coś osiągnąć należy dobrze to zaplanować. Przyspieszenie rozwoju poszczególnych dziedzin życia wymaga strategicznego planu działania z określeniem mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

1.2 Zasady tworzenia strategii rozwoju i metodologia

Istota strategii rozwoju gminy polega na wyborze głównych celów oraz określeniu zadań służących ich realizacji.

Cele powinny wynikać z uwarunkowań rozwoju gminy zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych oraz analizy mocnych i słabych stron gminy. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) stanowi, że obowiązkiem gminy jest podejmowanie działań na rzecz zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej. Zakres uprawnień obejmuje wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, które nie są zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.

Obowiązki i zadania własne gminy, określone wyżej cytowaną ustawą, w wystarczającym stopniu potwierdzają odpowiedzialność władz samorządowych za rozwój gminy. Realizując zadania własne gmina ma możliwość lepszej organizacji i funkcjonowania lokalnego środowiska. Do zadań gminy powinno należeć również kreowanie i stymulowanie rozwoju- jako istotnego czynnika wpływającego na poziom życia mieszkańców. Konieczność realizacji

tych zadań wynika z samej natury samorządu gminnego i jest on odpowiedzialny za rozwój lokalny niezależnie od tego, jak o tym stanowią przepisy obowiązującego prawa. Bowiem od skali i tempa rozwoju gminy zależy poziom bezrobocia, zależą także dochody ludności i budżetu gminy. Konieczność coraz lepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców przy ograniczonych środkach finansowych zmusza do racjonalnego podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania tych środków. W związku z tym władze gminy muszą w sposób zorganizowany i długofalowy sterować rozwojem gminy, a podstawą do tego typu działań jest „Strategia rozwoju gminy Sterdyń na lata 2016-2020". Jej ustalenia obligować będą władze gminy do prowadzenia długofalowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz polityki inwestycyjnej i finansowej.

Strategia ma określić cele rozwoju dla gminy Sterdyń i sposób ich realizacji. Podstawą tworzenia strategii jest lista celów kierunkowych wynikających z celów ogólnych umożliwiających stworzenie odpowiednio ukierunkowanych działań pozwalających założone cele zrealizować.

Przedmiotem strategii jest gmina Sterdyń jako podstawowa jednostka podziału administracyjnego kraju. Głównym zadaniem strategii jest dążenie do poprawy życia jej mieszkańców. Będzie to możliwe wówczas, gdy nastąpi rozwój społeczno - gospodarczy gminy.

Rozwój lokalny to proces pozytywnych przemian w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i ekologicznej uwzględniający potrzeby, preferencje i priorytety, jak również uznawane systemy wartości mieszkańców.

Rozwój gminy powinien następować przy respektowaniu wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

W rozwoju gminy uczestniczy zbiór współzależnych podmiotów gospodarczych, z których każdy spełnia określone funkcje i dąży do realizacji własnych celów. Dlatego też należy uwzględnić potrzeby i zależności każdej z tych grup. Tworzą one system gospodarki lokalnej, a samorząd gminny winien być elementem sterującym w tym systemie. Rolą samorządu gminnego poza sferą regulacji jest stymulowanie rozwoju gospodarczego, racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

„Strategia rozwoju gminy Sterdyń na lata 2016-2020" jest to długookresowy program określający cele rozwoju i kierunki działania.

W tworzenie strategii gminy Sterdyń zaangażowane zostały wszystkie sektory życia społecznego gminy: władza samorządowa, instytucje publiczne oraz mieszkańcy. Obiektywna opinia społeczności lokalnej na temat oczekiwań i potrzeb rozwojowych gminy uzyskana została na podstawie przeprowadzonej ankiety. Ankieta przeprowadzona została w sposób tradycyjny oraz poprzez zamieszczenie jej na stronie internetowej. Wynik ankiety przedstawił oczekiwania, potrzeby i pomysły inwestycyjne widziane przez pryzmat mieszkańców. Zespół opracowujący strategię podczas dyskusji na temat uwarunkowań rozwojowych gminy dokonał analizy i oceny potencjału gminy Sterdyń pod kątem jej słabości oraz szans i zagrożeń. W ten sposób uzyskano dane do analizy SWOT. Analiza SWOT stała się z kolei podstawą do określenia celów strategicznych dla gminy Sterdyń.

II. Charakterystyka gminy Sterdyń

2.1 Ogólna charakterystyka gminy Sterdyń

Gmina Sterdyń znajduje się we wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie sokołowskim. W zachodniej części graniczy z gminą Kosów Lacki, we wschodniej z gminą Nur oraz Ciechanowiec (województwo podlaskie), od strony południowej sąsiaduje z gminą Sabnie i Jabłonną Lacką, a od strony północnej z gminą Ceranów. Ośrodkiem gminy jest wieś Sterdyń. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 12997 ha (wg GUS, 2014 r.). W strukturze dominują użytki rolne, które zajmują 76,1% powierzchni gminy, natomiast lasy zajmują 18,9 %. Pozostałe rodzaje gruntów stanowią 5% (wg GUS, 2014 r.)

Na rys. 1 przedstawiono mapę lokalizację gminy Sterdyń na tle powiatu sokołowskiego oraz lokalizację powiatu na tle województwa mazowieckiego, natomiast na rys. 2 przedstawiono mapę gminy Sterdyń.

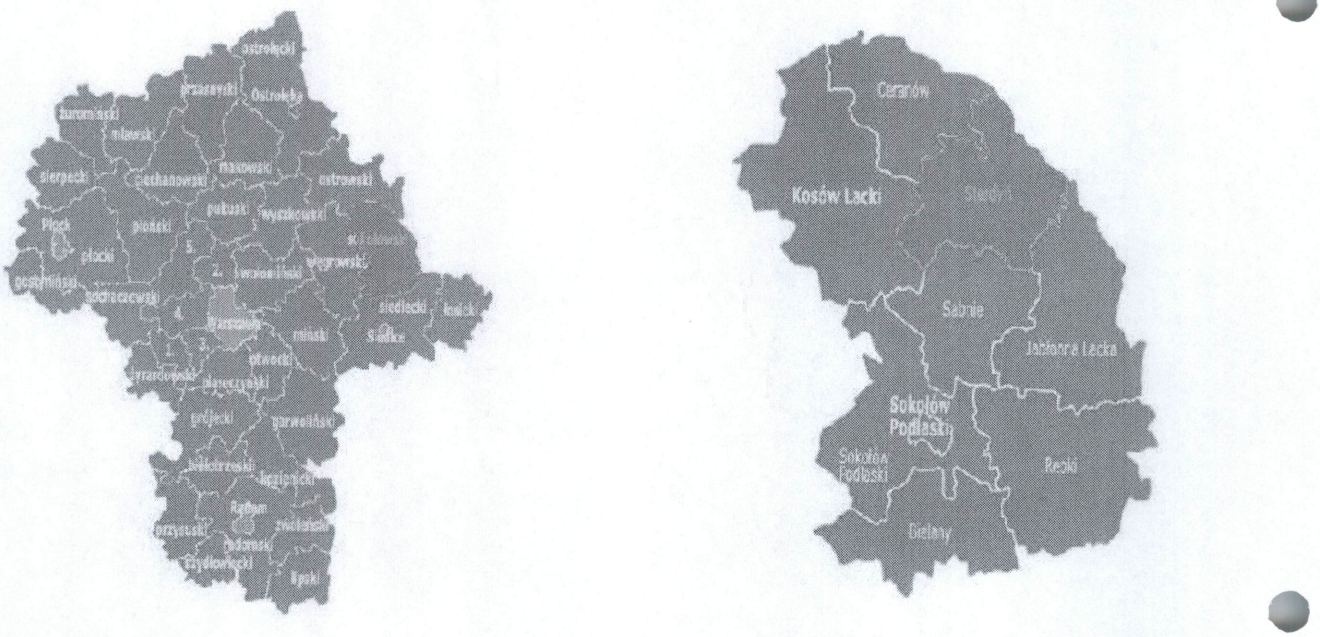

Rysunek 1. Lokalizacja powiatu sokołowskiego na tle województwa mazowieckiego oraz położenie gminy Sterdyń na tle powiatu sokołowskiego.

Źródło: www.gminy.pl, zmienione

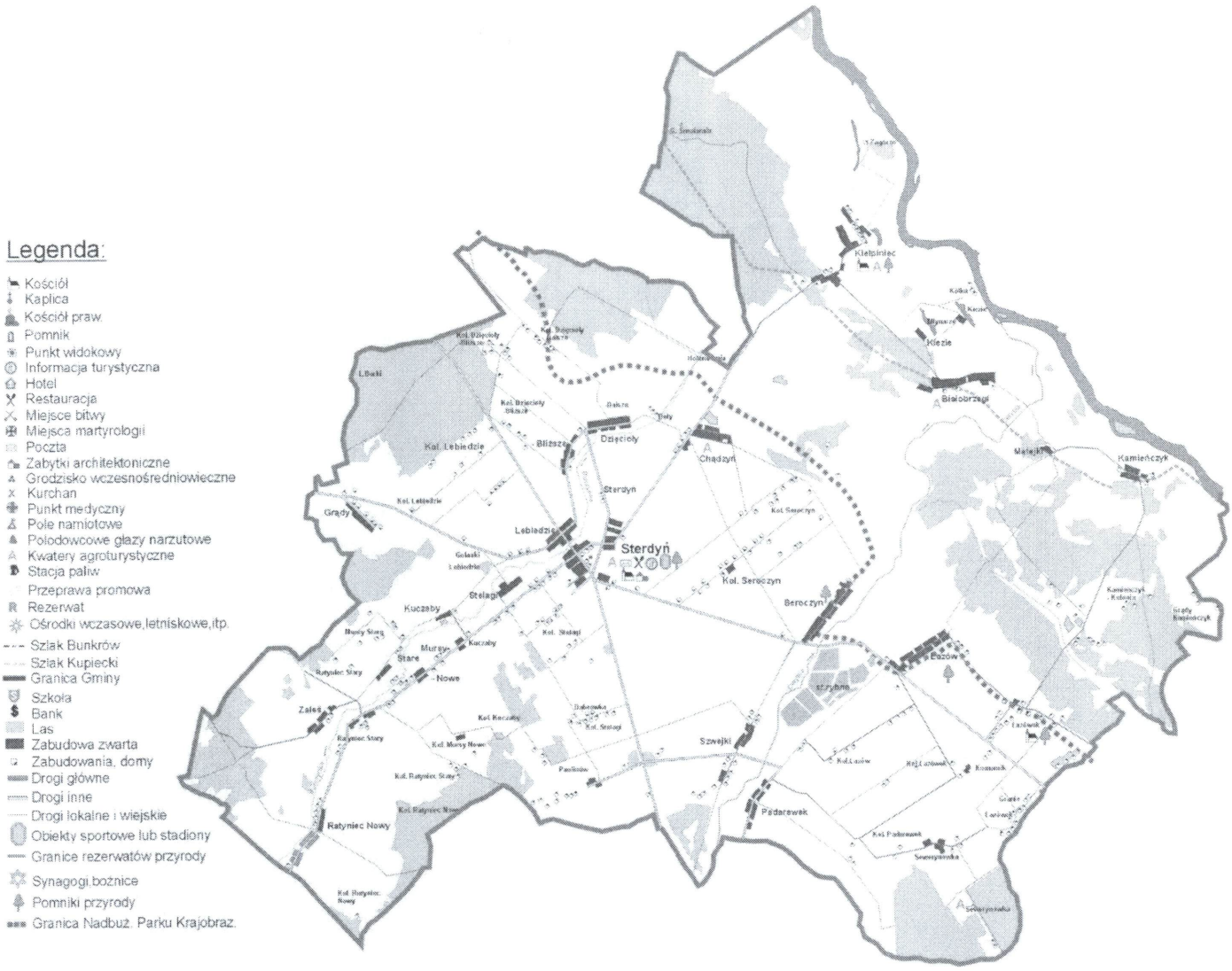

Rysunek 2. Mapa gminy Sterdyń
Źródło: http: www.e-tvbug.pl

2.2 Środowisko naturalne, obszary chronione.

Według regionalizacji fizyczno- geograficznej Kondrackiego gmina Sterdyń leży w granicach makroregionu Nizina Południowopodlaska oraz w obrębie dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Siedleckiej oraz Podlaskiego Przełomu Bugu. Pod względem morfologicznym większa część gminy położona jest na wysoczyźnie morenowej, która wznosi się na wysokość od 120 do 140 m n.p.m. Powierzchnia moreny jest wyraźnie pofalowana o przeważających spadkach 2 – 5%, nachylona w kierunku północnowschodnim. Najwyższe wzniesienia występują w południowej części gminy (ponad 140 m n.p.m. w rejonie wsi Sewerynówka). Północno-wschodnia część gminy leży w dolinie Bugu. Jej powierzchnia jest stosunkowo płaska, znajduje się przeciętnie na wysokości 105 – 110 m n.p.m. Najniższy punkt znajduje się w strefie korytowej Bugu (104 m n.p.m.).

Granicą oddzielającą dwie podstawowe jednostki na terenie gminy jest wyraźna krawędź erozyjna wysoczyzny zaznaczająca się jako stok o nachyleniu NE i wysokości względnej min. 10 m i przecina gminę od rejonu wsi Dzięcioły do wsi Łazówek. W obrębie podstawowych jednostek fizycznogeograficznych znajdują się mniejsze formy

geomorfologiczne. Na obszarze Doliny Bugu znajdują się tarasy: nad zalewowy i zalewowy niższy. Wysoczyznę rozcinają doliny Cetyni i Buczynki. W północnej części doliny Bugu na tarasie nad zalewowym występują wydmy.

Na podstawie koncepcji opracowanej przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) na terenie gminy Sterdyń gleby w większości należą do grupy „0" – gleby o naturalnej zawartości metali, lub „1" - gleby o podwyższonej zawartości metali. Wyższe stężenie metali ciężkich, głównie Cd - odpowiadające grupie „2", a nawet „3" (gleby słabo lub średnio zanieczyszczone) - stwierdzono w miejscach, gdzie występuje wzmożony ruch komunikacyjny. Lokalnie na jakość gleb może wpływać wyciek do gruntów produktów ropopochodnych, niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin oraz występowanie dzikich wysypisk.

Lasy i grunty leśne znajdujące się na terenie gminy Sterdyń są własnością państwa (Lasy Państwowe), bądź stanowią własność prywatną. Lesistość gminy jest zbliżona do średniej dla regionu, lecz znacznie niższa od średniej krajowej. Lasy są rozmieszczone nierównomiernie. Największe kompleksy występują w północnej i południowej części doliny Bugu. Większość tych kompleksów charakteryzuje się szczególną funkcją wodochronną. Pozostałe lasy tworzą szereg mniejszych kompleksów, głównie na obrzeżach gminy. Dominuje typ siedliskowy boru świeżego. Dominującym gatunkiem jest sosna.

Obszar gminy objęty porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski znajduje się w północno-wschodniej części kraju i ma na celu ochronę najcenniejszych w kraju i Europie systemów ekologicznych o stosunkowo niezmienionym, naturalnym stanie. Ideą funkcjonowania ZPP jest zrównoważony rozwój oraz ochrona różnorodności i tożsamości przyrodniczej i kulturowej Polski.

<u>Na obszarze gminy Sterdyń znajdują się następujące formy ochrony przyrody:</u>

- Obszary Natura 200;
- Park Krajobrazowy;
- Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Użytki ekologiczne;
- Pomniki przyrody.

<u>Dolina Dolnego Bugu (PLB140001), Ostoja Nadbużańska (PLH140011).</u>

Obszar zajmuje około 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny, aż do Jeziora Zegrzyńskiego. Dominującą część doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne znajdują się głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół starorzeczy. Koryto Bugu jest w większości nieprzekształcone przez człowieka. Znajdują się tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. W obrębie pierwszej terasy rzeki znajdują w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów.

Nadbużański Park Krajobrazowy.

Nadbużański Park Krajobrazowy położony jest w środkowo - wschodniej części województwa mazowieckiego. Swym zasięgiem obejmuje lewobrzeżną część doliny Dolnego Bugu od ujścia rzeki Tocznej w miejscowości Drażniew (w gminie Korczew) do ujścia Liwca w pobliżu Kamieńczyka (w gminie Łochów), a także fragment dolnej Narwi. Jest to jeden z największych parków krajobrazowych w Polsce. Obejmuje ochronę blisko 120 km rzeki Bug i 40 km Narwi. Obecnie powierzchnia parku wynosi 74 136,50 ha (razem z otuliną 113 671,70 ha). Obszar parku charakteryzuje się urozmaiconym krajobrazem. W jego obrębie znajduje się zachowana dolina Bugu, z meandrującą rzeką, licznymi starorzeczami i wyspami w nurcie oraz piaszczystymi łachami i skarpami. Oprócz doliny rzecznej do parku wchodzą również kompleksy leśne - pozostałości dawnych puszcz, które zajmują około 36% powierzchni. Dominują tu bory sosnowe, które występują na ubogich, piaszczystych siedliskach. Zachowało się tu jeszcze wiele lasów łęgowych. W dolinie Bugu spotyka się obszary zarośli łozowych z udziałem wierzby śniadej. Mniejsze powierzchnie na żyźniejszych glebach zajmują grądy. Większe obszary parku pokrywają łąki zalewowe.

Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje południowo-wschodnią część doliny Bugu. Po rozszerzeniu obszaru Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu pełni funkcję otuliny. Najcenniejsze walory przyrodnicze weszły w skład rezerwatów "Sterdyń", "Dębniak", "Kaliniak" i "Przekop" i w nowe granice parku.

Ponadto na obszarze objętym ochroną znajduje się 49 pomników przyrody. Krajobraz doliny Bugu ma charakter rolniczy.

Na rys. 3 przedstawiono lokalizację obszarów ochrony przyrody znajdujących się na obszarze gminy Sterdyń.

Rysunek 3. Lokalizacja obszarów ochrony przyrody na obszarze gminy Sterdyń

źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl, zmieniony

Użytki ekologiczne.

Na terenie gminy znajdują się dwa użytki ekologiczne

- Wieś Lebiedzie, dz. 108 oddział 131 d, Nadleśnictwo Sokołów Podlaski, powierzchnia 0,25 ha – bagno śródleśne;
- Wieś Zaleś, dz. 295/1 oddział 163 Bh, Nadleśnictwo Sokołów Podlaski, powierzchnia 0,41 ha – bagno śródleśne.

Pomniki przyrody.

Na terenie gminy znajduje się 7 pomników przyrody obejmujących obiekty przyrody ożywionej:

- Sterdyń – Lipa drobnolistna o obwodzie 377 cm i wysokości 18 m;
- Sterdyń - Aleja – Lipa drobnolistna o obwodzie 51-375 cm i wysokości od 8 do 22 m;
- Seroczyn – Lipa drobnolistna o obwodzie 406 cm i wysokości 23 m;
- Seroczyn – Klon pospolity o obwodzie 297 cm i wysokości 23 m;

- Kiełpiniec – Aleja Lipowa – 35 drzew o obwodach od 170 do 438 m i wysokościach od 19 do 25 m;
- Łazówek – Lipa drobnolistna o odwodzie 535 cm i wysokości 20 m;
- Łazów – Kasztanowiec biały o odwodzie 311 cm i wysokości 20 m.

2.3 Walory historyczno – kulturowe.

Historia

Pierwsza pisana wzmianka o Sterdyni pochodzi z 1425 roku (Z. Rostkowski). Miejscowość zostaje wymieniona w 1446 r. w spisie parafii ziemi łuckiej. Pierwszym odnotowanym w źródłach właścicielem Sterdyni był Piotr Kiszka herbu Dąbrowa. Około 1472 roku wybudowano drewniany kościół pw. Trójcy Przenajświętszej, Nawiedzenia NMP i św. Anny, św. Jana Chrzciciela i Wszystkich Świętych, którego fundatorami byli: Grzymała h. Lubicz ze Sterdyni (1476-1482) i Brykcjusz Chądzyński h. Ciołek z Chądzynia. Dokument fundacyjny kościoła zaginął - prawdopodobnie zniszczony przez Tatarów. Nowy dokument fundacyjny wystawił 5 lipca 1518 roku Piotr Kiszka, potwierdzając wcześniejsze nadania. Erekcji parafii dokonał w 1518 roku biskup łucki, książę Holszański ks. Paweł Algimunt.

Od roku 1622 Sterdyń jest własnością Jakuba Iwanowskiego h. Rogala (zm. 16 kwietnia 1630), żonatego z Anną Kiszką (zm. 1626), córką Mikołaja Kiszki (ok. 1565-1620). Następnie ich córka Barbara, wydając się w roku 1628 za Zbigniewa hr Ossolińskiego h. Topór (syna Prokopa i Katarzyny Biereckiej), wniosła dobra sterdyńskie, jako wiano, do rodu Ossolińskich. Po śmierci Zbigniewa (w roku 1628) dziedzicem Sterdyni zostaje jego syn Jerzy, chorąży nurski, elektor z województwa podlaskiego, który 14.02.1673 roku poślubił Mariannę Broemer. Po śmierci Jerzego w roku 1687 majątek sterdyński popada w długi, z powodu których, synowie Jerzego: Zbigniew (kanonik laterański w Czerwińsku i proboszcz w Zuzeli) i Jan-Józef (również duchowny), w roku 1709 sprzedają jednocześnie swe prawa spadkowe swemu stryjecznemu bratu Stefanowi Ossolińskiemu, i Wiktorynowi Kuczyńskiemu. Po wieloletnim procesie sądowym, 24 czerwca 1729 roku Wiktoryn Kuczyński sprzedaje Sterdyń Janowi Stanisławowi Ossolińskiemu (1689-1770), stryjecznemu bratu Zbigniewa (proboszcza Zuzeli).

W 1737 r. król August III Sas nadaje wsi prawa miejskie, które traci ona w 1869 za

czynny udział mieszkańców w powstaniu styczniowym. Po Janie Stanisławie dobra sterdyńskie dziedziczy jeden z jego synów - Antoni Ossoliński (starosta sulejowski, poseł i elektor w 1764 roku z ziemi drohickiej). Antoni rozpoczyna w roku 1778 budowę kościoła parafialnego, w stylu późnobarokowym i przystąpił do przebudowy sterdyńskiego pałacu istniejącego już przed 1770. Budowę kościoła zakończył w roku 1783 Stanisław z Tęczyna hr. Ossoliński (poseł na sejm czteroletni z powiatu mielnickiego) - syn Antoniego. Konsekracji dokonał w dniu 2 czerwca 1811 roku ks. Wojciech Leszczyc Skarszewski, biskup lubelski. Stanisław zakończył też przebudowę pałacu według projektu znanego architekta Jakuba Kubickiego. Stanisław Ossoliński żeni się z Józefą Morstin z Raciborska k/Krakowa, z którą miał córkę Emilię urodzoną w 1790 roku w Sterdyni, a zmarłą w 1869 roku w Krakowie. Emilia zaślubiła w 27 września 1809 roku swego bliskiego krewnego, wnuka stryjecznego dziada Aleksandra, Józefa Wawrzyńca Krasińskiego z Radziejowic herbu Ślepowron (1783-1845 lub 1847), syna Anny Ossolińskiej i Kazimierza Krasińskiego.

W roku 1822 Emilia i Józef Krasińscy z powodu nieuregulowanych wobec siebie zobowiązań finansowych doprowadzają w roku 1829 do publicznej licytacji dóbr sterdyńskich, w wyniku której kupują je Jan i Anna z Kleckich Łubieńscy i pozostają w ich rękach do roku 1839. W tymże 1839 roku Józef Wawrzyniec Krasiński odkupuje Sterdyń od Jana i Anny Łubieńskich. Emilia i Józef Wawrzyniec mają pięcioro dzieci: Mariannę, Stanisława, Karola-Joachima, Paulinę i Adama-Henryka. Na mocy działów przeprowadzonych między dziećmi dziedziczką Sterdyni zostaje Paulina (1816-1893), która w roku 1844 wydaje się za Ludwika Górskiego h. Boża Wola (1818-1908). Ludwik Górski doprowadził dobra sterdyńskie do rozkwitu. Między innymi urządził na nowo, w stylu angielskim, przypałacowy park. Ludwik i Paulina nie pozostawili potomstwa. Paulina przepisuje Sterdyń Kazimierzowi Krasińskiemu (1850-1930 - synowi jej brata: Adama - Henryka). Kazimierz obejmuje dobra po śmierci Ludwika Górskiego w 1908 roku, które pozostają w rękach rodziny Krasińskich do reformy rolnej.

Druga wojna światowa zostawiła znaczne piętno na ziemiach powiatu. Podczas okupacji prężnie działała Armia Krajowa. Jej główne ośrodki działania to rejon Puszczy Sterdyńskiej i lasów rucheńskich. Wieloma akcjami partyzanckimi dowodzili "Wichura" Henryk Oleksiak i bracia Pieniakowie znani lokalni bohaterowie. Na terenie powiatu działała delegatura Rządu Londyńskiego, który reprezentował Franciszek Krysiak - mieszkaniec wsi Dzięcioły Bliższe, gmina Sterdyń - organizator i dyrektor

Samorządowego Gimnazjum w Sterdyni. Na terenie gminy Sterdyń partyzanci dokonali nieudanego zamachu na starostę powiatowego rządu okupacyjnego - Ernesta Grammsa. Największych zniszczeń mienia tych ziem dokonał przechodzący w 1944 r przez teren powiatu front. Po wyzwoleniu rozpoczęto odbudowę ze zniszczeń wojennych. Zainicjowano elektryfikację wsi, w nowych realiach politycznych odbudowywano kulturę i oświatę. W okresie powojennym prężnym ośrodkiem nauczania oprócz miasta Sokołów Podlaski, była Sterdyń. Działało tam utworzone jeszcze w okresie okupacji Samorządowe Gimnazjum Sterdyńskie.

Sterdyń może poszczycić się wieloma przyciągającymi uwagę zabytkami. Warto zobaczyć kościół parafialny pod wezwaniem św. Anny wzniesiony w latach 1779-1783 w stylu późnego baroku. Kościół został odrestaurowany, gdy Proboszczem w Sterdyni był ks. mgr Jan Terlecki, Kanonik Gremialny Drohiczyńskiej Kapituły Katedralnej (proboszcz w Sterdyni od 20 sierpnia 2003 do 17 sierpnia 2011 roku). Na wzniesieniu znajduje się dawny okazały zespół pałacowo-parkowy złożony z pałacu oraz dwóch oficyn połączonych z korpusem głównymi odcinkami muru z bramkami. Jest to (XVI - XVII w.) rezydencja barokowa rozbudowana i przekształcona w początkach XIX wiek według projektu Jakuba Kubickiego dla Stanisława Ossolińskiego. Na wprost głównej bramy wjazdowej do pałacu stoi zabytkowa kapliczka z końca XVIII wieku z rzeźbą św. Floriana. Przy wjeździe do Sterdyni od strony Sokołowa Podlaskiego stoi rzeźba Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej wykonana w 1856 roku.

III. Strefa społeczna

3.1 Demograficzna

Gmina Sterdyń charakteryzuje się długotrwałym, stopniowym spadkiem liczby ludności. Obszar gminy zamieszkuje obecnie około 4215 mieszkańców (Stan na 31.12.2014, wg GUS), a gęstość zaludnienia na 1 km2 wynosi ok. 32 osoby (wg danych GUS, 2014).

Na rys. 4 przedstawiono zmiany liczby ludności w gminie Sterdyń w latach 2004-2014

Rysunek 4. Prognoza liczby ludności w gminie Sterdyń w latach 2015 – 2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Według prognozy liczby ludności dla powiatu sokołowskiego będzie dochodzić do dalszego, stopniowego spadku liczby ludności. Analiza tej prognozy pozwoliła na oszacowanie prognozy liczby ludności dla gminy Sterdyń, którą przedstawiono na rys. 5.

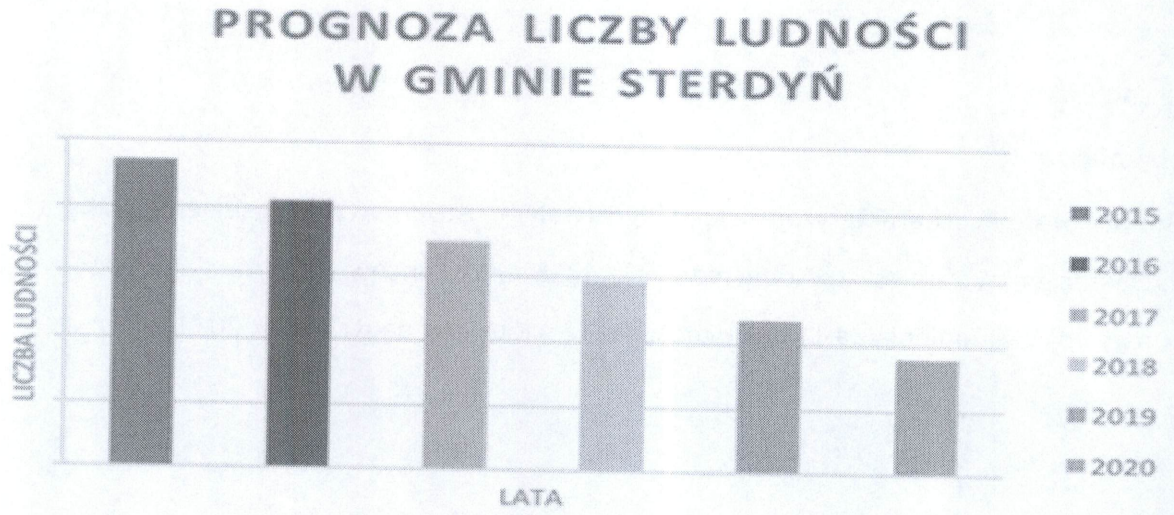

Rysunek 5. Prognoza liczby ludności w gminie Sterdyń w latach 2015 – 2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 1. Statystyka mieszkańców gminy Sterdyń w poszczególnych miejscowościach wg stanu na grudzień 2015 roku.

Lp.	Miejscowość/Sołectwa	Liczba mieszkańców	Liczba kobiet/mężczyzn	Udział % w ogóle ludności gminy
1	Białobrzegi	191	K:91 M:100	4,46
2	Chądzyń	174	K:78 M:96	4,06
3	Dzięcioły Bliższe	92	K:71 M:70	2,14
4	Dzięcioły Dalsze	154	K:92 M:90	3,60
5	Dzięcioły Kolonia	73	K:35 M:38	1,71
6	Golanki	75	K:43 M:32	1,75
7	Grądy	55	K:29 M:28	1,28
8	Kamieńczyk	183	K:83 M:100	4,27
9	Kiełpiniec	228	K:115 M:113	5,33
10	Kiezie	30	K:12 M:18	0,70
11	Kolonia Paderewek	27	K:16 M:11	0,63
12	Kuczaby	79	K:38 M:41	1,85
13	Lebiedzie	218	K:183 M:193	5,09
14	Lebiedzie Kolonia	82	K:36 M:46	1,92
15	Łazówek	174	K:85 M89	3,93
16	Łazów	214	K:107 M:107	4,06
17	Matejki	41	K: 21 M:20	0,96
18	Nowe Mursy	108	K: 53 M: 55	2,52
19	Nowy Ratyniec	148	K: 81 M:67	3,46
20	Paderewek	107	K:48 M:59	2,50
21	Paulinów	55	K:31 M:23	1,28

22	Seroczyn	294	K: 154 M:140	6,87
23	Seroczyn Kolonia	127	K:64 M:63	2,97
24	Sewerynówka	24	K:10 M:14	0,56
25	Stare Mursy	95	K:44 M:51	2,22
26	Stary Ratyniec	94	K:40 M:54	2,20
27	Stelągi	157	K:85 M:72	3,67
28	Stelągi – Kolonia	77	K:37 M:40	1,80
29	Sterdyń	710	K:361 M:349	16,58
30	Szwejki	134	K:65 M:69	3,13
31	Zaleś	61	K:32 M:29	1,42
	Razem	4281	K:2204 M:2230	100%

Źródło: Dane Urzędu Gminy Sterdyń (ewidencja ludności).

3.2 Rynek pracy i bezrobocie

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu gminy Sterdyń.

LICZBA OSÓB BAZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH Z TERENU GMINY STERDYŃ									
ROK	BEZROBOTNI			LICZBA NOWO ZAREJESTROWANYCH			BEZROBOTNI KTÓRZY PODJ PRACĘ		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2010	151	63	88	29	8	21	8	6	2
2011	148	78	70	12	4	8	6	3	3
2012	177	81	96	23	8	15	8	3	5
2013	171	80	91	19	6	13	12	5	7
2014	172	88	84	24	11	13	10	9	1
2015	134	58	76	-	-	-	-	-	-

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim – opracowanie własne

3.3 Aktywność lokalna (społeczna)

Aktywność społeczna dotyczy obywateli bez względu na wiek. Można bowiem wpływać na różne dziedziny życia społecznego: kulturę, bezpieczeństwo publiczne, planowanie przestrzeni publicznej, itp. Mieszkańcy mają duży wpływ na życie gminy, czego nie zawsze są świadomi i z czego nie zawsze korzystają. Poprzez udział w wyborach i konsultacjach społecznych mogą wpływać na decyzje dotyczące ich miejsca zamieszkania.

Za jeden z mierników poziomu rozwoju społeczeństwa danej jednostki uważana jest liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na jej terenie.

Organizacje pozarządowe integrują i aktywizują mieszkańców. Wspólnie działają na rzecz wybranego interesu publicznego. Prężnie działające mają duży wpływ na rozwój gminy. To właśnie trzeci sektor inicjuje działania na rzecz swojej małej ojczyzny. Dlatego ważna jest współpraca między organizacjami a samorządem. W gminie Sterdyń organizacje pozarządowe charakteryzują się dużą aktywnością w podejmowaniu działań związanych z promocją gminy, z integracją mieszkańców. Istotny jest ich dalszy rozwój, który będzie możliwy dzięki wzmocnieniu współpracy między samorządem a trzecim sektorem. Zadanie to realizowane będzie poprzez stworzenie odpowiednich warunków do ich rozwoju poprzez m.in.: organizacje szkoleń, doradztwo, wzajemne informowanie się o swoich zamierzeniach i promowanie wspólnych działań.

W gminie Sterdyń działa kilka organizacji pozarządowych. Funkcjonują one w wielu sferach życia społecznego:

Towarzystwo Miłośników Ziemi Sterdyńskiej.

Celem Towarzystwa jest działalność kulturalna, turystyczna i oświatowa oraz dokumentowanie i popularyzowanie historii, tradycji, twórczości ludowej i atrakcji turystycznych gminy Sterdyń i sąsiadujących ziem.

Stowarzyszenie "Lepsze Jutro Gminy Sterdyń" .

Celem stowarzyszenia jest prowadzenie działań na rzecz rozwoju gminy Sterdyń oraz poprawy życia jej mieszkańców.

Sterdyńskie Towarzystwo Wspierania Twórczości Lokalnej.

Celem stowarzyszenia jest troska o rozwój twórczości lokalnej i rękodzieła oraz pielęgnowanie tradycji i obyczajów podlaskiej wsi.

Sterdyńskie Forum Rodziców.

Celem stowarzyszenia jest: wspieranie działań szkoły zmierzających do wyrównania szans rozwojowych dzieci pochodzących z różnych środowisk, udzielanie pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo, inicjowanie i prowadzenie form działalności edukacyjnej, wychowawczej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej we współpracy z organizacjami społecznymi i organami administracji rządowej, organizowanie przedsięwzięć społeczno-kulturalnych na rzecz rozbudzania u dzieci przywiązania do regionu i kształtowanie więzi emocjonalnych z "małą ojczyzną", promocja działalności edukacyjnej szkoły i jej dorobku poprzez ścisłą współpracę z przedstawicielami mediów o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim.

Łazowskie Stowarzyszenie Społeczno - Kulturalne.

Celem stowarzyszenia jest rozwijanie oraz wspieranie działań z zakresu edukacji i kultury na rzecz dzieci i społeczności lokalnej.

Gminny Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "Zorza" Sterdyń.

Celem jest popularyzacja, wpieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Pozostałe obszary działania: sport, turystyka, wypoczynek, turystyka i krajoznawstwo, wypoczynek dzieci i młodzieży.

Uczniowski Klub Sportowy "Łazik" w Łazowie.

Celem jest popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej.

Stowarzyszenie "Piłkarskie Siódemki w Powiecie Sokołowskim".

Celem jest wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.

Ochotnicze Straże Pożarne - wykonują zadania związane z ochroną przeciwpożarową. Działania te mają na celu ochronę życia, zdrowia i mienia.

Gmina Sterdyń może powierzać organizacjom zadania publiczne w zakresie:

1) upowszechniania kultury fizycznej i sportu;

2) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji;

3) ochrony i promocji zdrowia;

4) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;

5) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy.

Na terenie gminy działa Dęta Orkiestra Strażacka, której celem jest kultywowanie dawnych tradycji, szersze uczestnictwo w życiu społecznym (także w przeglądach i eliminacjach orkiestr dętych poza terenem gminy), krzewienie tradycji muzycznych poprzez włączanie do składu orkiestry coraz to młodszych mieszkańców naszej gminy, a tym samym ich umuzykalnianie. Orkiestra uczestniczy aktywnie w życiu społeczności lokalnej, biorąc udział w obchodach świąt kościelnych, państwowych i uroczystościach samorządowych.

Istotna jest też działalność świetlic wiejskich, które stanowią małe centra kultury, na miarę potrzeb mieszkańców. Świetlica wiejska jest miejscem spotkań mieszkańców wsi. Odbywają się od czasu do czasu zabawy wiejskie, wesela, spotkania ochotniczych straży pożarnych oraz zebrania wiejskie. Działalność świetlic wiejskich ma duży wpływ na integrację środowiska lokalnego, inicjowanie aktywności mieszkańców działających na rzecz wsi oraz prowadzenie działalności kulturalno – oświatowej i sportowej. W niemal każdej miejscowości na terenie gminy jest świetlica wiejska, niestety stan techniczny wielu z nich jest zły. Zagospodarowania wymaga także otoczenie niektórych świetlic.

3.4 Oświata, sport i kultura

Oświata

Gmina Sterdyń jest organem prowadzącym:

1. Zespół Szkół w Sterdyni, w skład którego wchodzą:

- Gimnazjum;
- Szkoła Podstawowa;
- Gminne Przedszkole.

2. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łazowie, w skład którego wchodzą:
- Szkoła Podstawowa;
- Gminne Przedszkole.

W szkołach podstawowych uczy się łącznie 200 uczniów, w gimnazjum 98 uczniów, a do przedszkoli uczęszcza 90 dzieci.

Tabela 3. Podstawowe dane dotyczące organizacji szkół i przedszkoli w latach szkolnych 2012/2013 - 2015/2016

Rok szkolny	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczba uczniów na oddział	Liczba nauczycieli	Liczba pracowników niepedagogicznych
2012/2013	423	23	18,39	51	22
2013/2014	426	22	19,36	48	22
2014/2015	412	21	19,62	48	22
2015/2016	388	21	18,47	47	22

Źródło: Arkusze organizacyjne szkół i przedszkoli na poszczególne lata szkolne

Rysunek 6. Organizacja szkół.

Źródło: Opracowanie własne.

W gminie Sterdyń od kilku lat obserwowana jest stała tendencja spadkowa liczby uczniów w szkołach związana z niżem demograficznym oraz z migracją ludności.
Proces ten powoduje zmniejszanie się liczby dzieci w istniejących placówkach, co skutkuje znacznym wzrostem nakładów ponoszonych przez gminę na zadania oświatowe, w przeliczeniu na jednego ucznia.

Funkcjonujące w gminie placówki oświatowe posiadają bazę lokalową, która zaspokaja aktualne potrzeby w tym zakresie.

Szkoły oprócz realizacji programu nauczania przewidzianego dla danego poziomu edukacyjnego realizują projekty unijne, współpracują z wieloma instytucjami. Inwestycje w najmłodszych mieszkańców są niewątpliwie ważne dla rozwoju kapitału ludzkiego. Rozwijanie zainteresowań wpływa na budowanie więzi społecznych, integrację uczestników. Ważne jest uwzględnienie potrzeb, zainteresowań, uzdolnień młodych ludzi. Uczniowie mają możliwość korzystania z ciekawej oferty zajęć pozalekcyjnych m.in. zajęcia artystyczne, językowe, komputerowe, sportowe.

Ważna dla rozwoju kapitału ludzkiego jest nie tylko oferta edukacyjna placówek oświatowych, ale również ich stan techniczny. Aby zapewnić prawidłowy rozwój i przede wszystkim bezpieczeństwo uczniów, budynki muszą być w bardzo dobrym stanie, a także powinny być dobrze wyposażone. Placówki oświatowe w gminie w miarę możliwości są na bieżąco remontowane i modernizowane. Jednak budynki wymagają ustawicznych remontów.

Wszystkie placówki oświatowe posiadają pracownie komputerowe z dostępem do Internetu oraz wyposażone są w nowoczesny sprzęt multimedialny (tablice interaktywne, rzutniki).

Przedszkola posiadają bardzo ciekawą ofertę edukacyjną. Przedszkolaki mogą korzystać między innymi z kącików zabaw, gier, układanek, pomocy dydaktycznych, komputera.

Dzięki tak dobrze rozwiniętej opiece i edukacji przedszkolnej, gmina zapewnia rodzinom tych dzieci (zwłaszcza młodym matkom) możliwość podjęcia lub kontynuacji pracy po powrocie z urlopu wychowawczego zwiększając tym samym ich szanse na rynku pracy.

Finansowanie realizacji zadań oświatowych

Tabela 4. Finansowanie oświaty

Rok budżetowy	Wydatki ogółem (działy: 801 i 854)	Kwota subwencji (w zł)	Udział % subwencji w wydatkach ogółem
2013	4 526 432,93	2 801 718,00	61,9
2014	4 551 997,21	2 836 596,00	62,3
2015	4 750 907,00	2 890 339,00	60,8
2016	4 656 356,00	2 687 634,00	57,7

Źródło: Sprawozdania budżetowe UG.

Rysunek 7. Finansowanie oświaty

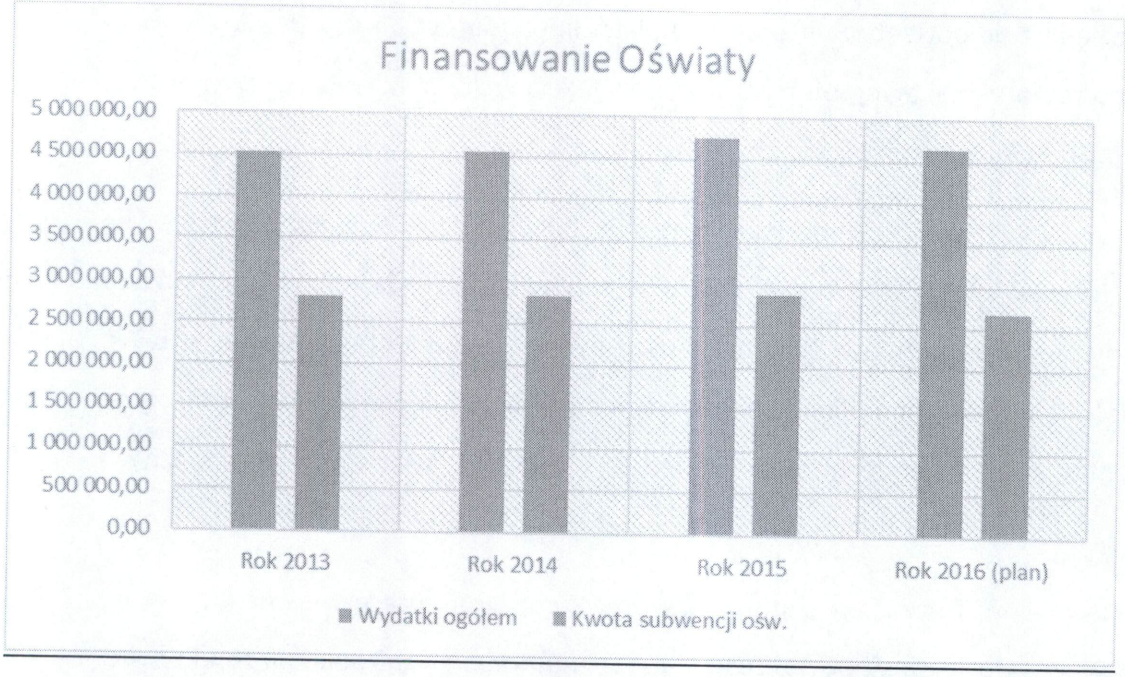

Źródło: Opracowanie własne

Sport

Sport w gminie Sterdyń jest nieodzownym elementem życia wielu jej mieszkańców. Jest dziedziną życia społeczności lokalnej, którą trzeba zorganizować, zagospodarować i wspierać. Sport uczy istotnych wartości i umiejętności życiowych: pewności siebie, pracy w zespole, poczucia wspólnoty, dyscypliny, szacunku i zasad fair play.

Istotną kwestią z punktu widzenia jakości życia na terenie gminy jest systematyczne tworzenie i rozbudowa niezbędnej bazy sportowej w gminie, która już przyczyniła się do poprawy warunków uprawiania sportu, a w niedługim czasie może zaowocować osiąganiem coraz lepszych wyników przez młodzież oraz zwiększeniem zainteresowania uprawianiem sportu w Gminie.

Gmina pracuje też nad stworzeniem warunków i możliwości dzieciom do rozwijania zainteresowań sportowych poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania potencjalnych uczestników.

W roku 2006 Uchwałą Rady Gminy został powołany Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sterdyni. Celem powstania takiego Ośrodka było połączenie funkcjonowania działalności sportowej i kulturalnej. Zadania te realizowane są poprzez m.in. organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

W większości wsi sołeckich znajdują się świetlice wiejskie i remizy, które proponują różne formy aktywności kulturalnej czy sportowej.

Działalność sportowa i rekreacyjna w gminie Sterdyń opiera się na współpracy ze szkołami, klubami sportowymi i stowarzyszeniami.

Sport w gminie realizują wszystkie placówki oświatowe. Szkolne zajęcia sportowe odgrywają kluczową rolę we wczesnej edukacji i kształtowaniu szczególnych umiejętności.

Na terenie gminy działa Gminny Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Zorza" Sterdyń, jest to najstarszy, największy i najbardziej zasłużony klub sportowy w gminie. Wiodącą dyscypliną sportu jest piłka nożna.

Na terenie gminy działa też Uczniowski Klub Sportowy „Łazik" w Łazowie. Tu wiodącą dyscypliną jest narciarstwo biegowe. Organizowane są biegi gminne i powiatowe. Cykliczną imprezą stał się Nadbużański Bieg Narciarski. Uczniowie osiągają dobre wyniki na zawodach na szczeblu krajowym.

Baza sportowa:

1. Sala sportowa w Sterdyni o powierzchni użytkowej budynku – 1 375,84 m^2. Jest to sala z dwupoziomową widownią na ok. 100 miejsc.

   Z sali korzystają głównie uczniowie Zespołu Szkół. Oprócz tego sala udostępniana jest wszystkim chętnym mieszkańcom gminy oraz zainteresowanym w celu prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych. W sali sportowej odbywają się turnieje piłki nożnej, siatkowej, ręcznej, koszykówki a także imprezy kulturalne.

2. Stadion sportowy w Sterdyni – posiada pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej z krytą trybuną z miejscami siedzącymi na ok. 200 osób oraz boisko asfaltowe do piłki ręcznej.

   Na obiekcie znajduje się budynek socjalny, w którym mieszczą się szatnie, węzeł sanitarny oraz magazyn na sprzęt sportowy. Budynek wymaga gruntownego remontu.

3. Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Sterdyni – przystosowana do gier zespołowych mini siatkówki i koszykówki.
4. Boisko szkolne trawiaste – do piłki nożnej o wymiarach 40m x 20m.
5. Siłownie zewnętrzne w miejscowościach Sterdyń i Łazów.
6. Niektóre świetlice wiejskie posiadają sprzęt siłowy, stoły do tenisa stołowego.

Ponadto mieszkańcy Gminy Sterdyń dzięki bliskiemu położeniu miasta Sokołów Podlaski mogą korzystać ze zlokalizowanej w nim krytej pływalni.

Kultura

Gminną placówką wykonującą zadania własne gminy Sterdyń w zakresie działalności kulturalnej jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sterdyni. Ośrodek dysponuje salą widowiskową na 167 miejsc.

Stałe formy pracy Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu:

- organizowanie uroczystości okolicznościowych
- organizowanie wystaw i gazetek
- mecenat nad twórcami ludowymi

- propagowanie poezji miejscowych twórców
- praca z dziećmi w kołach zainteresowań: muzycznym, plastycznym, teatralnym
- organizowanie konkursów recytatorskich i wiedzy o książce
- zajęcia i zabawy z dziećmi i młodzieżą
- organizowanie koncertów
- organizowanie imprez sportowych
- redagowanie i kolportaż czasopisma "Nasza Gazeta Sterdyniak"
- spotkania autorskie.

W budynku GOKiS mieści się:

- Izba Tradycji, w której gromadzone są pamiątki związane z gminą, w celu ochrony dziedzictwa kulturowego;
- Gminna Biblioteka Publiczna. Oferta książkowa biblioteki zawiera zarówno lektury szkolne , które są na bieżąco uzupełniane o bieżące nowości wydawnicze.

Działalnością kulturową zajmuje się również stowarzyszenia, które popularyzują historię, tradycję ziemi sterdyńskiej oraz twórczość ludową i rękodzieło.

W gminie Sterdyń wiele osób zajmuje się różnego rodzaju twórczością ludową (rękodziełem, malarstwem, rzeźbą w drewnie, haftem, plastyką obrzędową, wycinankami, wikliniarstwem).

3.5 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

W gminie Sterdyń opieka zdrowotna realizowana jest w ramach podstawowej opieki medycznej, w mniejszym zakresie specjalistycznej.

W gminie funkcjonują dwa podmioty lecznicze: Przychodnia Rodzinna „Starówka" Filia nr 7 oraz Przychodnia „Centrum". Zlokalizowane są w miejscowości Sterdyń.

Przedstawione dane świadczą o tym, że dostęp do opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy nie jest ograniczony. Należy jednak wziąć pod uwagę, że mieszkańcy gminy, szczególnie osoby starsze, których jest coraz więcej, będą oczekiwać, aby dostęp do opieki zdrowotnej był jeszcze lepszy.

W Przychodni Rodzinnej „Starówka" zatrudnionych jest 4 lekarzy rodzinnych, 3 pielęgniarki, 1 położna i 2 fizjoterapeutów.

Przychodnia „Centrum" zatrudnia 3 lekarzy rodzinnych dla dorosłych, 2 pediatrów, 2 pielęgniarki, ginekolog i kardiolog raz w tygodniu. Przychodnia wyposażona jest w gabinet RTG i USG.

Usługi stomatologiczne świadczy lekarz stomatolog, który oprócz usług publicznych prowadzi prywatną praktykę lekarską. Ponadto w gminie funkcjonuje prywatna apteka. Brak natomiast przychodni i poradni specjalistycznych

W zakresie pomocy lekarzy specjalistów oraz opieki szpitalnej mieszkańcy Gminy Sterdyń korzystają z usług Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) w Sokołowie Podlaskim.

Pomoc społeczna

W gminie Sterdyń zadania w zakresie opieki społecznej – własne i zlecone – wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sterdyni.

Celem działania ośrodka jest realizacja polityki społecznej państwa zmierzająca do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, jak również działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji będących zagrożeniem potrzeb bytowych odpowiadających godności człowieka. W celu realizacji zadań ośrodek współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami, osobami fizycznymi i prawnymi.

Na przełomie ostatnich lat największą liczbę rodzin objętych pomocą społeczną, stanowiły osoby żyjące w ubóstwie, młode matki, bezrobotni, osoby niepełnosprawne oraz rodziny zmagające się z długotrwałą chorobą.

W roku 2015:

- 90 rodzin otrzymało świadczenia pomocy społecznej,
- 170 rodzin otrzymało pomoc w formie świadczeń rodzinnych,
- 8 rodzin otrzymało świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego,
- 26 rodzin otrzymało stypendia socjalne dla uczniów,
- 5 rodzin korzystało z pomocy Asystenta Rodziny.

Zakres wsparcia udzielanego podopiecznym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swojej działalności świadczy pomoc w następujących formach:

- pomoc finansową wynikającą z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- świadczeń niepieniężnych, jak pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach, pomoc rzeczową w formie artykułów żywnościowych,
- pomocy usługowej dla osób w wieku podeszłym, przewlekle chorych, niedołężnych oraz pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi,
- wsparcie rodziny w aktywności społecznej oraz pomoc w rozwiązaniu problemów wychowawczych i socjalnych którą rodzinom zapewnia Asystent Rodziny,
- działania interwencyjne oraz pomoc i wsparcie rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- aktywizację zawodową osób bezrobotnych poprzez realizację prac społecznie użytecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizację zadań finansuje ze środków budżetu państwa oraz środków pochodzących z budżetu gminy. Wydatki na realizację pomocy w roku 2015 wyniosły:

- na świadczenia z pomocy społecznej wydatkowano kwotę 120 605,56 zł;
- na wypłatę świadczeń rodzinnych – 711 725,55 zł;
- na wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego – 46 050,00 zł;
- na zatrudnienie Asystenta Rodziny- 6 250,00 zł;
- opłacenie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej -3 561,87 zł;
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – 9 900,00 zł;
- prace społecznie użyteczne – 14 013,00 zł;
- stypendia socjalne- 6 190,40 zł.

Rysunek 8. Wydatki na realizację pomocy społecznej w 2015r.

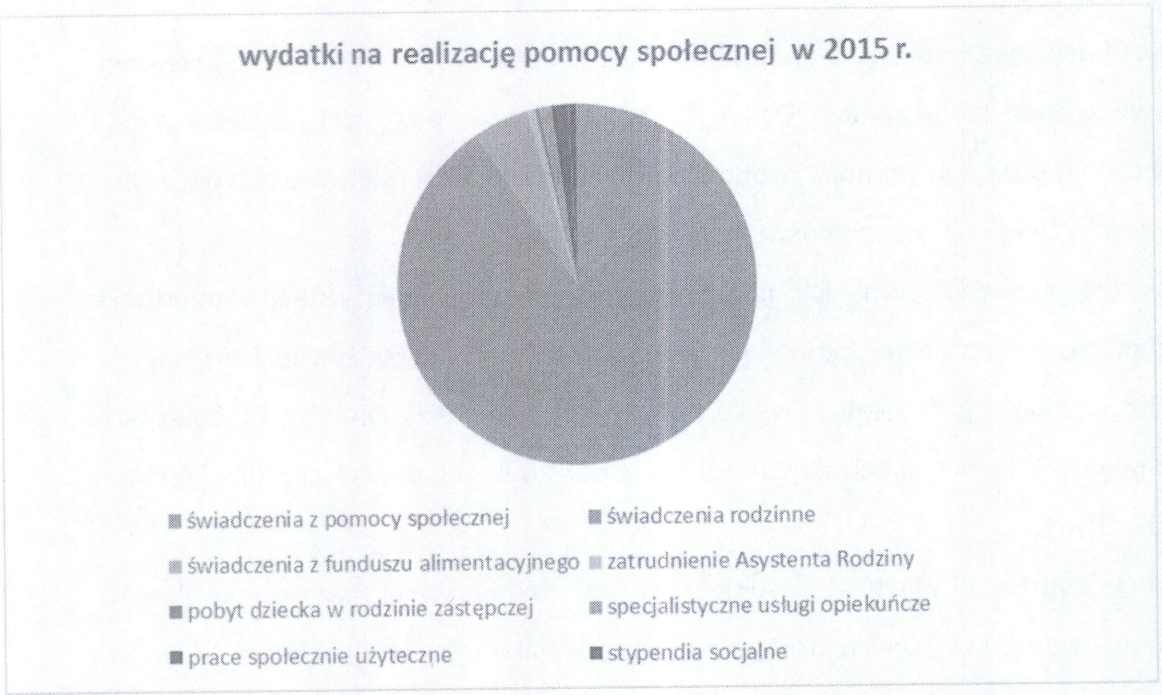

Źródło: Opracowanie własne

Łączne wydatki na wszystkie świadczenia socjalne w gminie w roku 2015 wyniosły - 918 296,38 zł.

Monitoring realizowanej pomocy

Sprawdzanie efektywności i skuteczności udzielanej pomocy odbywa się poprzez wizyty kontrolne w środowisku, sporządzanie środowiskowych wywiadów aktualizacyjnych w rodzinach korzystających z pomocy oraz prowadzoną pracę socjalną przez pracowników Ośrodka z klientami.

3.6 Bezpieczeństwo publiczne

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postawi zachowań ludzi tworzących społeczność gminy Sterdyń.

Instytucjami zapewniającymi bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe w Gminie Sterdyń są:

- Posterunek Policji w Sterdyni;
- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej;
- Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Posterunek Policji znajduje się w Sterdyni przy ul. Seroczyńskiej 1. Zatrudnionych jest tam 13 funkcjonariuszy: kierownik posterunku, 3 dzielnicowych, 3 dochodzeniowo – śledczych, pozostali to funkcjonariusze patrolowo – interwencyjni.

Posterunek Policji obsługuje obszar trzech gmin: Sterdyń, Sabnie i Jabłonna Lacka.

Gminę Sterdyń należy uznać za miejsce bezpieczne. Na terenie gminy, jak wynika z informacji uzyskanych od Policji, najczęściej popełnianym przestępstwem na terenie gminy jest kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości. Natomiast jeżeli chodzi o wykroczenia drogowe funkcjonariusze posterunku Policji w Sterdyni najwięcej mandatów karnych wystawili za jazdę bez zapiętych pasów bezpieczeństwa i brak dokumentów.

Tabela 5. Przestępczość w gminie Sterdyń w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015
włamania	6	6
kradzieże	5	4
rozboje	-	1
nietrzeźwy	11	6
wypadki drogowe	3	2
narkotyki	3	2
kradzieże samochodów	1	-
uszkodzenie mienia	1	2
uprawa konopi	-	1

Źródło: Posterunek Policji w Sterdyni